

TERUGGAAF BTW OP ONINBARE FACTUUR

1. Algemeen

Elke ondernemer loopt er wel eens tegenaan: je hebt je noeste arbeid verricht, je dienst of product geleverd, hiervoor een factuur gestuurd, netjes de BTW afgedragen en nu betaalt de debiteur niet. Dit is niet alleen vervelend, maar ook het feit dat over deze factuur de BTW al is afgedragen wringt. In dit artikel beschrijven we beknopt hoe deze BTW toch kan worden teruggevraagd en welke vereenvoudigingen in deze procedure zijn aangekondigd in het Belastingplan 2017.

2. Teruggaaf BTW op verzoek

De wetgever heeft aan de voornoemde situatie gedacht. Als de factuur, waarvan de daarin vervatte BTW al is afgedragen, niet is en niet zal worden betaald, kan de ondernemer die deze factuur heeft uitgereikt op grond van artikel 29, lid 1, letter a Wet OB'68 om teruggaaf van de BTW verzoeken. Het gaat hierbij om vorderingen die geheel of gedeeltelijk oninbaar zijn. Met deze wettelijke regeling wordt de mogelijkheid geboden om te voorkomen dat de alsdan teveel afgedragen BTW, omdat de facturerende ondernemer de afgedragen BTW nooit heeft ontvangen, drukt op de facturerende ondernemer in plaats van op zijn afnemer. Een factuur kan om allerlei redenen onbetaald blijven. In de meeste gevallen zal denkkelijk sprake zijn van liquiditeitsproblemen bij de debiteur of faillissement.

3. Teruggaaf (nog) niet via aangifte

Voornoemd artikel 29 bevat een teruggaafverzoek regeling. De teruggave kan niet geregeld worden via de aangifte. Bijvoorbeeld het Hof Amsterdam¹ heeft geoordeeld dat het niet mogelijk is de oninbare BTW als voorbelasting in de aangifte in aftrek te brengen, maar dat dit moet middels een afzonderlijk verzoek tot teruggave. In de procedure bij het Hof had de inspecteur aan een V.o.f. een naheffingsaanslag opgelegd over de maand januari 2008, omdat de V.o.f. niet alle informatie had verstrekt over de opbouw van de in aftrek gebrachte voorbelasting. In de bezwaarfase bleek dat een deel van het als

voorbelasting in aanmerking genomen BTW – bedrag betrekking had op oninbare vorderingen. Voor dat deel liet de inspecteur de naheffingsaanslag in stand. De inspecteur stelde zich op het standpunt dat hier een afzonderlijk verzoek voor nodig was.

Het Hof Amsterdam wijst in haar uitspraak de V.o.f. erop dat de wettelijke bepaling (het hiervoor genoemde artikel 29) verplicht tot het indienen van een afzonderlijk verzoek om teruggaaf van BTW ter zake van leveringen en diensten die niet is of zal worden betaald. Alleen de BTW begrepen in creditnota's mag op basis van een goedkeuring van de Staatssecretaris van Financiën rechtstreeks op de aangifte in mindering worden gebracht. Het BTW – recht zelf voorziet er namelijk niet in dat door het uitreiken van een creditfactuur een zelfstandig recht op teruggaaf ontstaat.

De u-bocht om bij oninbare vordering alleen intern een creditfactuur op te maken die niet aan de afnemer wordt verzonden maar alleen in de eigen administratie wordt opgenomen werkt niet. In de praktijk wil men vaak geen creditfactuur aan de afnemer sturen, omdat men natuurlijk eigenlijk wel gewoon wil dat de afnemer betaald. Het opmaken van een dergelijke interne creditfactuur leidt niet tot een recht op teruggaaf van BTW.

4. Wanneer teruggaaf verzoeken

Volgens de Hoge Raad² moet het teruggaafverzoek uiterlijk worden ingediend in het aangiftetijdvak waarin de betaling van de

¹ Hof Amsterdam 4 april 2013, nr. 12/00096

² Hoge Raad 16 oktober 2009, nr 08/00062

vordering niet meer in rechte kan worden ingevorderd.

Praktisch gezien moet de ondernemer, om aanspraak te kunnen maken op teruggaaf van BTW, aannemelijk maken dat de afnemer niet heeft betaald en ook niet zal betalen. Denk hierbij onder meer aan het volgende:

- faillissement van de debiteur, bijvoorbeeld een brief van de curator dat er geen uitdelingen zullen komen;
- correspondentie met de debiteur waaruit blijkt dat deze niet kan betalen;
- incassobureau dat aangeeft dat er geen verhaalsmogelijkheden zijn;

Tenslotte merken we nog op dat het verzoek om teruggaaf van BTW wegens oninbare vorderingen een tegenhanger heeft. De afnemer die de voorbelasting in aftrek brengt, maar de betreffende factuur niet betaalt, moet de BTW voorbelasting weer terugbetalen.

5. Aangekondigde vereenvoudigingen

Zoals uit het voorgaande blijkt, is de regeling niet eenvoudig en brengt bijvoorbeeld het feit dat er een afzonderlijk verzoek moet worden gedaan en niet via het aangiftebiljet extra administratieve lasten met zich mee. Mede hierom is in het Belastingplan 2017 een voorstel opgenomen om de teruggaaf van btw voor oninbare vorderingen te vereenvoudigen. Het voorstel heeft de situatie voor ogen dat een ondernemer voor door hem geleverde goederen

of diensten de verschuldigde btw heeft voldaan, maar een afnemer de vergoeding vervolgens niet of slechts gedeeltelijk betaalt. Zoals we hiervoor gezien hebben krijgt de ondernemer onder bepaalde voorwaarden de betaalde belasting terug. De belangrijkste voorgenomen wijziging is, dat het recht van een ondernemer op teruggaaf in ieder geval ontstaat voor zover de vergoeding één jaar na opeisbaarheid geheel of gedeeltelijk nog niet is ontvangen. Een verdere vereenvoudiging is dat de ondernemer de teruggaaf voortaan zelf in vermindering brengt op de aangifte en geen verzoek om teruggaaf meer hoeft te doen. Als de ondernemer het openstaande bedrag later alsnog (deels) ontvangt, wordt de belasting opnieuw (deels) verschuldigd. De voorgenomen regeling bevat ook een bepaling voor de situatie dat de ondernemer de vordering heeft overgedragen aan een andere ondernemer. Voor de afnemer wordt de termijn waarna bij niet-betaling de eerder in aftrek gebracht btw moet worden gecorrigeerd teruggebracht van twee naar één jaar, in lijn met de termijn van één jaar waarna recht op teruggaaf ontstaat bij de ondernemer die het goed of de dienst heeft geleverd.

Als de Belastingplannen 2017 worden aangenomen gaat dit per 1 januari 2017 in, maar dat zullen we straks weten.